

اما واگرهای یک آرزوی قانونی کارگران

سه‌دهه تلاش بی‌نتیجه برای الغای قراردادهای موقت کار

موقتی‌سازی کارگران بخش‌های مختلف، معضلی است که بیش از سه دهه، اقتصاد و بازار کار کشور را تحت‌الشعاع قرار داده و به‌رغم تلاش‌های جمعی متعدد و مستمر کارگران و نمایندگان آنها، تحول چندانی مثبتی برای احقاق حقوق قانونی کارگران صورت نگرفته است.

به گزارش ایلنا، طبق تبصره یک ماده هفت قانون کار، مقرر شده که دولت آیین‌نامه‌ای را درباره تعیین وضعیت کارگران با قراردادهای موقت یعنی کارگرانی که در مشاغل غیرمستمر و پروژه‌ای کار می‌کنند، صادر کند و سقف این قراردادهای موقت را مشخص و محدود کند. به عبارت دیگر باید آیین‌نامه‌ای صادر می‌شد که براساس آن، قراردادهای موقت محدود می‌شد و سازوکاری برای تبدیل وضعیت کارگران قراردادی موقت به کارگران دائمی تعبیه می‌شد تا به مرور موضوع قراردادهای موقت، ملغی شود اما مصدور این آیین‌نامه، بیش از سه دهه به تعویق افتاده و در گذر زمان به دست فراموشی سپرده شده است.

طی این سه دهه، عدم توجه دولت‌ها به ضرورت دائمی‌سازی قراردادهای موجب بی‌ثبات‌سازی شغلی و معیشتی نیروهای کار در کشور شده و لطامت جبران ناپذیری به‌بارتولید نیروهای انسانی کشور وارد کرده و در نهایت منجر به بی‌ثباتی اقتصاد کل کشور شده است. عدم صدور این آیین‌نامه مهم مرتب به قانون کار و حقوق کارگران، بخشی از این فراز و پند در پیاست.

اگرچه در بزنگاه‌های متفاوت، دولت‌ها و وزاری کار مختلف وعده دادند که آیین‌نامه تکلیف شده بر دولت در سال ۱۳۶۹ را تنظیم خواهند کرد اما در کمال شگفتی، تحدید و الغای قراردادهای موقت بیش از سه دهه به تعویق افتاده موضوعی که در تبصره یک ماده هفت، اجرای آن از سه دهه پیش بر دوش دولت و هیات وزیران گذاشته شده اما تاکنون دولت‌ها اقدام موثری در این خصوص صورت نداده‌اند.

علاوه بر این، تبصره دو ماده هفت قانون کار نیز به دائمی شدن قرارداد کارگران در مشاغلی که ماهیت مستمر دارند، اشاره می‌کند. در این خصوص نیز کارگران معتقدند قانون با جدیت اجرا نمی‌شود و نظارت چندانی بر آن وجود ندارد. آنها معتقدند خود این تبصره هم باید به گونه‌ای اصلاح شود که زمینه را برای موقتی‌سازی کارگران در مشاغل مستمر فراهم نکند.

در چنین پیش‌زمینه تاریخی و قانونی، اگرچه در دوره‌های سابق کار، برای چند روز آیین‌نامه الغای قراردادهای موقت صادر شد اما بلافاصله و با فشار کارفرمایان و تبعیت دولت پس گرفته شد. با این حال صدور و نظارت بر اجرای این آیین‌نامه برای محدودسازی و در نهایت الغای قراردادهای موقت، همواره به عنوان یک مطالبه اصلی از سوی اقتصاددانان، پژوهشگران دانشگاهی، کارشناسان روابط کار و نمایندگان کارگری، بارها و بارها در دهه‌های گذشته و به خصوص در سال‌های اخیر، مطرح شده و مورد تأکید قرار گرفته است. تقریباً اکثر کارشناسان اقتصادی، دانشگاهیان و پژوهشگران

قانون کار و آیین‌نامه‌هاست. دولت باید به عنوان نهاد ضامن برقراری قانون، با کارفرمایان متخلف برخورد کند و از امنیت شغلی کارگران صیانت کند.

بیات با تأکید بر اینکه در کنار این آیین‌نامه که گامی مثبت است، وزارت کار باید به تبصره دوم ماده هفت قانون کار نیز توجه کند، می‌افزاید: موضوع تبصره یک و برقراری قرارداد دائمی بین کارگر و کارفرما در مشاغل غیرمستمر، بیشتر ناظر بر کارگاه‌های کوچک است یعنی دولت باید از این پس، روی این کارگاه‌ها نظارت بیشتری داشته باشد اما مطالبه مهمتر کارگران طی این سال‌ها، بحث تبصره دو ماده هفت قانون کار است که هنوز بعد از سه دهه مشکلات زیادی را برای کارگران ایجاد کرده؛ یعنی کارگرانی که در مشاغل با ماهیت مستمر مشغول به کار هستند، باید قرارداد دائم داشته باشند و نباید به شکل موقت به کار گرفته شوند. دولت باید این موضوع را برای احقاق حقوق کارگران در دستور کار قرار دهد.

«کاظم فرج‌اللهی» کارشناس روابط کار نیز درباره آیین‌نامه می‌گوید: اگرچه این آیین‌نامه در ظاهر بخش کوچکی از حقوق کارگران را در نظر گرفته اما من به دو دلیل، فکر نمی‌کنم تأثیر چندانی در بهبود وضعیت کارگران کشور داشته باشد، اگرچه برای کارگران پروژه‌ای که بخش از کارگران ایران هستند، شاید خبر خوبی باشد.

وی در خصوص نواقص این آیین‌نامه می‌گوید: نخست اینکه این آیین‌نامه راه را برای فرار کارفرمایان از دائمی‌سازی وضعیت شغلی کارگران باز گذاشته؛ یعنی برای مثال کارفرما می‌تواند یکی دو ماه مانده به اینکه کارگر به حد چهار سال خود برسد، او را اخراج یا مرخص کند و سپس بعد از یکی دو ماه، دوباره او را وارد قرارداد شود و بدین طریق، عملاً راه را بر دائمی شدن قرارداد کارگر ببندد.

فرج‌اللهی در خصوص مشکل دوم این آیین‌نامه می‌گوید: نقیصه دوم، موضوع ضمانت اجرایی و پشتیبان نظارتی این آیین‌نامه است. در واقع تا زمانی که سازمان‌های مردم‌نهاد و صنفی کارگران وجود نداشته باشند و قدرتمند نباشند، هیچ اراده و توان نظارتی و اجرایی برای اجرای این آیین‌نامه‌ها وجود ندارد. منظورم این است که کارگران پروژه‌ای و قراردادی باید تشکل کارگری خودشان را داشته باشند تا بتوانند پیگیر و ناظر اجرای این قوانین باشند.

معضلی که در برقراری قوانین کار و تأمین حقوق قانونی کارگران با آن مواجه هستیم، بحث پشتیبان نظارتی و اجرایی محکم قانون کار و آیین‌نامه‌هاست. دولت باید به عنوان نهاد ضامن برقراری قانون، با کارفرمایان متخلف برخورد کند

بر اجرای آن دغدغه‌هایی جدی دارند. «فتح‌الله بیات» رئیس اتحادیه کارگران قراردادی و پیمانی کشور در این باره می‌گوید: اقدام وزارت کار در ابلاغ این آیین‌نامه استقبال می‌کنیم. حقیقت آن است که بیش از سه دهه است که کارگران مابرای احقاق این حق اولیه خود یعنی برخورداری از امنیت شغلی و معیشتی و لغو بی‌ثبات کاری در حال تلاش و تقلا هستند. اکنون که اندکی از خواست‌بدیهی و اولیه کارگران شنیده، جای تحسین و تقدیر دارد اما این آیین‌نامه نواقصی دارد.

این نماینده کارگران می‌گوید: آیین‌نامه ابلاغی از سوی وزارت کار، فقط تبصره یک ماده هفت قانون کار را شامل می‌شود در حالی که باید بر نظارت جدی و مستمر تأکید کند و همچنین در کنار آن، به تبصره دوم ماده هفت قانون کار نیز باید توجه می‌کرد. امروز معضلی که مادر برقراری قوانین کار و تأمین حقوق قانونی کارگران با آن مواجه هستیم، بحث پشتیبان نظارتی و اجرایی محکم

عدم توجه دولت‌ها به ضرورت دائمی‌سازی قراردادهای موقت و بی‌ثبات‌سازی شغلی و معیشتی نیروهای کار در کشور شده و لطامت جبران ناپذیری به‌بارتولید نیروهای انسانی کشور وارد کرده و در نهایت منجر به بی‌ثباتی اقتصاد کل کشور شده است

دائمی‌سازی قراردادهای یک فوریت است

با توجه به مجموعه اظهارات کارشناسان روابط کار و کارگران، به نظر می‌رسد کارگران و نمایندگان آنها، گرچه روی نفس اقدام وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در حمایت از حقوق نیروهای کار در کشور تأکید دارند اما این آیین‌نامه را صرفاً بخش کوچکی از حقوق خود می‌دانند که طی دهه‌های اخیر توسط دولت‌ها نادیده گرفته شده است. کارگران و نمایندگان آنها می‌گویند دائمی‌سازی قرارداد آنها، نه تنها مسائل شغلی و معیشتی آنها را تا حدی رفع می‌کند بلکه منفعت اصلی آن به تولید ملی کشور خواهد بود.

بیات می‌گوید: اگر ما واقعاً به دنبال تولید محصولات خوب و با کیفیت و تقویت تولید داخلی هستیم، یکی از فاکتورهای مهم در این راه، دائمی کردن وضعیت شغلی و رفاهی کارگران و مقابله با موقتی‌سازی قرارداد آنهاست. اگر کارگران در کارخانه‌ها و کارگاه‌ها، امنیت و ثبات شغلی داشته باشند، مسلمانان تأثیر: دولت تلاش بیشتری کار خود را انجام خواهند داد. در واقع ثمره نهایی نیروی کار دائمی، محصول تولیدی با کیفیت است. امنیت شغلی، امنیت معیشتی و رونق تولید، حلقه‌های یک زنجیره‌اند و نمی‌توان یکی را خواست و بقیه را نخواست.

به نظر می‌رسد بخش قابل توجهی از اقتصاددانان در کنار کارشناسان روابط کار، کارگران و نمایندگان آنها متفق القولند که امنیت شغلی کارگران روی بهبود متغیرهای اقتصاد کلان کشور و در نهایت توسعه کشور نیز بسیار مطلوب خواهد بود. با این حال برای تحقق این مطالبه کارگران و این اصل توسعه همه‌جانبه، باید اقدامی در دولت و مسئولان وزارت کار برای تحقق این اصول قانونی و نظارت دقیق و مستمر بر اجرای آن وجود داشته باشد.

اخبار کارگری

رئیس کمیسیون مرزنشینان اتاق تعاون ایران: مسئولان مانع از بیکاری مرزنشینان و کوله‌بران شوند

رئیس کمیسیون مرزنشینان اتاق تعاون ایران، تقویت تعاونی‌های مرزنشین و توسعه مبادلات مرزی را موجب رونق اقتصاد دانست و گفت: اگر به دنبال کاهش اقتصاد غیررسمی در مرزها هستیم چاره‌ای جز بهبود شرایط معیشتی مرزنشینان نداریم. یاسر فیضی در گفت‌وگو با ایسنا اظهار کرد: عمده مشکلات مرزنشینان به تخصیص بودجه خاص و هزینه‌های از سوی دولت نیاز ندارد بلکه حل آن نیازمند توجه ویژه است. فیضی افزود: سیاست‌گذاری‌ها باید به گونه‌ای باشد که فعالیت مرزنشینان رونق بگیرد در غیر این صورت آسیب‌های جدی متوجه مرزها خواهد شد.

کارگران شهر داری ماهشهر: خواستار اجرای طرح طبقه‌بندی مشاغل هستیم

کارگران شهر داری ماهشهر نسبت به عدم اجرای طرح طبقه‌بندی مشاغل اعتراض دارند. به گزارش ایلنا، این کارگران روز شنبه در اعتراض به عدم اجرای طرح طبقه‌بندی مشاغل و پایین بودن سطح دستمزدها مقابل ساختمان شهرداری تجمع کردند. آنها از شهردار و اعضای شورای شهر درخواست دارند وضعیت بد معیشتی آنها را در نظر بگیرند و به قوانین مزدی عمل کنند. یکی از این کارگران با بیان اینکه در تالستان داغ ماهشهر ما مشغول خدمات‌رسانی به شهروندان و نظافت خیابان‌ها بوده‌ایم، گفت: طرح طبقه‌بندی مشاغل یک حق قانونی است و همه کارگران تحت پوشش قانون کار باید از این حق بهره‌مند باشند و نمی‌توان به هیچ بهانه‌ای این حق را از کارگران سلب کرد.

معیشت ۱۵۰ هزار صیاد به خطر افتاده است

۱۵۰ هزار نفر در سواحل جنوبی و شمالی کشور از طریق صیادی امرار معاش می‌کنند اما گروهی‌های موجود تغییر نکردند، در آینده نه تنها ذخیره دریایی اشتغال جدیدی ایجاد نمی‌کنند که همین اشتغال موجود هم از بین می‌رود. به گزارش ایلنا، «یعقوب دوجی» رئیس اتحادیه صیادی کشور، با بیان این مطلب نسبت به صدور مجوزهای جدید صید هشدار داد و خواستار ترویج آبی‌پروزی در دریای شد. وی عنوان کرد: در شمال و جنوب کشور ۱۵۰ هزار نفر روی هشت هزار قایق و چهار هزار لنج صیادی کار می‌کنند. این تعداد شناور صیادی به‌خودی خود فشار زیادی روی دریا ایجاد می‌کند. حال در نظر بگیریم که تعداد زیادی هم صیاد غیرمجاز در استان‌های ساحلی فعالیت دارند. نتیجه این می‌شود که ذخایر دریایی به شدت در معرض آسیب قرار گرفته و اگر به همین صورت ادامه دهیم مشکلات ویژه‌ای پیش می‌آید.

اساتید دانشگاه‌های گیلان: مسائل نساجی پولپلین رشت باید پیگیری شود

جمعی از اساتید دانشگاه‌های استان گیلان طی نامه‌ای از دادستان عمومی و انقلاب مرکز این استان خواستند تا مسائل مربوط به شرکت نساجی ایران آمده است: از انتهای دهه ۷۰ و گذاری‌های خرج از چارچوب قانونی و فسادگونه برخی صنایع کشور، شامل صنعت نساجی گیلان نیز شد که سبب تعطیلی و اخراج کارگران و سپس فروش اموال و تجهیزات و زمین کارخانه‌ها شد. شرکت نساجی پولپلین رشت از ابتدای دهه ۸۰ وارد دوران رکود شد. مدیریت نادرست و عدم سرمایه‌گذاری مناسب منجر به بحرانی شدن شرایط این کارخانه طی سال‌های اخیر شده به نحوی که ۱۲۰۰ کارگر این شرکت در سال ۷۹ که حدود ۴۰ میلیون مترمربع پارچه تولید می‌کردند اکنون به ۲۷۰ نفر تقلیل یافته و تولیدات آن نیز به کمتر از ۴۰ درصد زمان گذشته کاهش یافته که همین تعداد کارگر نیز مطالبات عیدی‌های از شرکت داشته و برای ماه‌های طولانی حقوق خود را دریافت نکرده‌اند.

شرکت زغال سنگ منطقه کرمان نیستند و طرف قرارداد با پیمانکارند بنابراین شرکت هیچ تعهدی در خصوص تأمین ایمنی معادن و گذار شده به پیمانکار ندارد که جای تأسف دارد.

رئیس معادن همدک به دادستانی احضار شد

دادستان عمومی و انقلاب شهرستان راور نیز از احضار رئیس معادن همدک به همراه پیمانکار و سرپرست کارگاه به دادستانی خبر داد و گفت: با مقصران احتمالی حادثه معادن همدک راور برخورد قضایی خواهد شد.

به گزارش رنا، «بوالفضل فرحبخش» اظهار کرد: تاکنون دلایلی از جمله آزاد شدن حفره گازی و همچنین رانش زمین مطرح شده که هیچ کدام دلیل قطعی نیست و در این رابطه تحقیقات آغاز شده و گروه‌های راور سین از تهران و مرکز استان به محل حادثه اعزام شدند.

این مقام قضایی با اشاره به اینکه مسئول فنی معادن نیز در بین جان‌باختگان این حادثه قرار دارد، افزود: پیکر ۴۰ جان‌باخته این حادثه که ۳ نفر از آنان کارگر معادن بودند تحویل خانواده‌هایشان شده است.

آزادسازی گاز موجب خفگی چهار کارگر معدن زغال سنگ همدک راور شد

منطقه همدک شهرستان راور رخ داده و در عمق نبوده است. در همین زمینه، نماینده کرمان و راور در مجلس با اشاره به حادثه در معدن زغال سنگ همدک راور که به کشته شدن چهار نفر از کارگران این معدن منجر شد، تأکید کرد که خفگی ناشی از انسداد مسیر خروجی معدن، عامل فوت حادثه‌دیدگان بوده است. محمد مهدی زاهدی در گفت‌وگو با خبرگزاری خانه‌ملت، ضمن تسلیت به خانواده حادثه‌دیدگان معدن زغال سنگ همدک راور گفت: متأسفانه در پی وقوع این حادثه تعداد ۴ نفر از کارگران این معدن جان خود را از دست دادند و یک نفر هم مصدوم شده و به بیمارستان انتقال داده شده است.

نماینده کرمان و راور در مجلس با اشاره به دلایل وقوع این حادثه ادامه داد: براساس اطلاعاتی که از فرماندار راور و رئیس معدن زغال سنگ همدک کسب کردم، به دنبال بررسی‌های صورت گرفته توسط بازرسان اداره کل استان کرمان، علت وقوع این حادثه را هاشدن سنگ بزرگی بوده که در ورودی معدن وجود داشته و باعث انسداد مسیر شده است، به همین دلیل ورود اکسیژن به معدن قطع شده و به خفگی کارگران این معدن منجر شده است.

وی تصریح کرد: کارگران فعال در این معدن در قالب دو تیم سه نفره و دو نفره وارد این معدن شده بودند که از گروه دو نفره، یک نفر زخمی شده و در بیمارستان تحت مداوا قرار دارد که دعا می‌کنیم هر چه سریع‌تر سلامتی خود را به دست آورد و یکی هم

مدیر روابط عمومی شرکت معادن زغال سنگ کرمان، آزاد شدن حفره گازی را موجب وقوع حادثه خفگی چهار کارگر پیمانکاری در معدن زغال سنگ همدک راور این استان عنوان کرد.

اکبر سلطانی در گفت‌وگو با ایرنا افزود: گاز حفره زغالی با برداشتن از معدن در این حادثه تخلیه و موجب انفجار شد که متأسفانه جان چند نفر از کارگران را گرفت.

وی اظهار داشت: برداشتن از معدن زغال سنگ موجب تخلیه حفره گازی نزدیک به سطح و انفجار شده، به نحوی که بین لایه‌های زغالی، گاز CO تجمع می‌کند و با برداشتن زغال سنگ این گاز آزاد می‌شود و موجب کشته شدن چهار کارگر پیمانکاری شده است.

وی با تأکید بر اینکه کارگران جان‌باخته نیروهای شرکت زغال سنگ منطقه کرمان نیستند، گفت: این شرکت برخی معادن را به پیمانکار واگذار می‌کند و آنان نیز تمامی امور از جمله مایناتورینگ و ایمنی را بر عهده دارند و شرکت هیچ تعهدی درباره تأمین ایمنی معادن و گذار شده به پیمانکار ندارد.

سلطانی ادامه داد: پیمانکار نیز در این حادثه امور مربوط به ایمنی را به صورت مطلوب رعایت کرده اما این گونه حوادث در تخلیه گاز حفره‌های زغالی معادن زغال سنگ حادثه‌های طبیعی تلقی می‌شود و به ندرت پس از دهه‌ها اتفاق می‌افتد.

وی افزود: این حادثه در هفت متری دهانه معدن زغال سنگ